

Ζωρζ Σαρή - Και πάλι στο σχολείο

ΘΕΜΑ: Η επιστροφή στο σχολείο μετά τις καλοκαιρινές διακοπές και η πρώτη ανταλλαγή των εμπειριών του καλοκαιριού ανάμεσα στις συμμαθήτριες ενός σχολείου θηλέων.

ΔΟΜΗ

1η Ενότητα: §1-8 <<Η τάξη γιορτάζει...στο σχολείο πανηγύρι>>: Η επιστροφή στο σχολείο, η χαρά για το ξανασμίξιμο και οι καλοκαιρινές εντυπώσεις.

2η Ενότητα: §9-11 <<Όταν μπήκε στην τάξη ...είχε διαλέξει Το θέμα!>>: Το σχολικό πρόγραμμα ξεκινά και δίνεται το θέμα της πρώτης έκθεσης.

3η Ενότητα: §12-13 <<Πριν ακόμη χτυπήσει...που φτερούγιζαν γύρω τους>>: Η Ζωρζ σκέφτεται πώς θα περιγράψει όλα όσα έζησε το καλοκαίρι.

Η διάθεση των κοριτσιών

- χαρά
 - κέφι
 - ανεμελιά
 - γιορταστική ατμόσφαιρα
 - αισιοδοξία
 - ενθουσιασμός
 - στενοχώρια για τις συμμαθήτριες που δε θα είναι φέτος μαζί τους στο σχολείο
- τη χαρούμενη αυτή διάθεση την εκδηλώνουν με:
- αγκαλιές, φιλιά, γέλια, φωνές, χειροκροτήματα, ανταλλαγή καλοκαιρινών αναμνήσεων, εμπειριών, μυστικών.

Οι σχέσεις ανάμεσα στα κορίτσια

- άλλες πολύ ζεστές
- άλλες μέτριες
- άλλες ανταγωνιστικές
- άλλες τυπικές / αδιάφορες
- τα περισσότερα κορίτσια είναι δεμένα μεταξύ τους, αλλά υπάρχουν και αντιπάθειες

Οι σχέσεις των μαθητριών με το σχολείο και τις δασκάλες τους

- αγαπούν το σχολείο τους
- αμοιβαία σχέση κατανόησης, συνεργασίας και σεβασμού με τη δεσποινίδα Κλάρα
- άτονα αισθήματα για την κυρία Ερασμία, τη διευθύντρια

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΑ ΜΕΣΑ:

Προσωποποιήσεις: << Η τάξη γιορτάζει τη χαρά της πρώτης μέρας>>.

Μεταφορές: << Μάτια λαμπερά γεμάτα θάλασσες και βουνά, γεμάτα παιχνίδια, γεμάτα τρέλες>>, <<να προλάβουμε τη θάλασσα λάδι>>, <<Κι ήταν η πρώτη μέρα στο σχολείο πανηγύρι>>, <<Στην αυλή μεγάλες και μικρές μαθήτριες έκοβαν βόλτες>>.

Παρομοιώσεις: << Όταν σαν θεά Αθηνά κατέβαινε το λοφάκι>>.

Ασύνδετο σχήμα: << Αγκαλιές , φιλιά, γέλια, φωνές>>, <<Η Πόπη στο Λουτράκι, η Τίλδα στη Γλυφάδα, <<Θα τα έγραφε όλα, για την καφασωτή παράγκα ...από τον ψηλό βράχο>>

Επαναλήψεις: << ήταν όμορφη, πιο όμορφη από πέρσι>> ,<<Πιστεύω πως φέτος θα πούμε πολλά, πιο πολλά από πέρσι>>.

Εικόνες: -Ε, και να βλέπατε τον πύργο των παππούδων μου!...με είκοσι τέσσερις λαμπτήρες>>, <<Αδύνατη, μικροκαμωμένη...Ομορφούλα>>.

Υπερβολή: «έγινε χαλασμός από τα πολλά χειροκροτήματα»

Αντίθεση: «μεγάλες και μικρές μαθήτριες»

ΓΛΩΣΣΑ

- Απλή, καθημερινή, γεμάτη από εκφράσεις του καθημερινού λόγου της εποχής.

Χαρακτηριστικά μυθιστορήματος εφηβικής ηλικίας

- έχει ήρωες αγόρια ή κορίτσια στην εφηβεία
- χαίρονται τη ζωή και την ξενοιασιά της ηλικίας τους
- πρώτα ερωτικά σκιρτήματα
- απομάκρυνση από παιδική αθωότητα
- έναρξη ωρίμανσης
- πρώτες απογοητεύσεις και δυσκολίες της ζωής

Αφηγηματικές τεχνικές

- αφήγηση: τριτοπρόσωπη
- αφηγητής: παντογνώστης
- εστίαση: μηδενική
- διάλογος (όταν συζητάνε μεταξύ τους τα κορίτσια) ζωντάνια, παραστατικότητα
- αφήγηση (πώς πέρασαν τα κορίτσια το καλοκαίρι τους)
- περιγραφή
- αναδρομές στο παρελθόν (αναμνήσεις από τις καλοκαιρινές διακοπές)

Χαρακτηρισμός προσώπων

Ζωρζ: Ενθουσιώδης, αυθόρμητη, ξένοιαστη, ομιλητική, με ζωντανή φαντασία

Η κυρία Ερασμία (η διευθύντρια): Τυπική, αυστηρή, απόμακρη, συντηρητική, λακωνική (περιορίζεται σε σύντομες ανακοινώσεις)

Η δεσποινίς Κλάρα: Ζεστή, φιλική, απλή, αξιαγάπητη, κομψή, χαρισματική εκπαιδευτικός

Λίλη: Υπεροπτική, εγωίστρια, ψηλομύτα, ψυχρή

Κική: Φαντασμένη, επιδειξιμανής

Άλμπα: Εσωστρεφής, λιγομίλητη, ντροπαλή

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του σχολικού βιβλίου

1. Ποια είναι η διάθεση των κοριτσιών την πρώτη μέρα της επιστροφής τους στο σχολείο μετά τις καλοκαιρινές διακοπές και με ποιους τρόπους την εκδηλώνουν;

Η διάθεση των κοριτσιών, όταν επιστρέφουν στο σχολείο, είναι χαρούμενη. Μοιράζονται αγκαλιές και γέλια καθώς εκμυστηρεύονται η μία στην άλλη τα εφηβικά μυστικά του καλοκαιριού τους. Φορούν τις καινούργιες στολές, είναι γενικότερα πολύ περιποιημένες και ψάχνουν τις φίλες τους, για να μάθουν τα νέα τους. Μετρούν τις 'απώλειες', γιατί κάποιες συμμαθήτρίες τους δε θα είναι φέτος μαζί τους και η Ζωρζ καλωσορίζει τη νέα μαθήτριά, τη Μαριάννα Κωβαίου. Σταματούν την ευχάριστη βαβούρα μόνο τη στιγμή που εμφανίζεται η διευθύντρια του σχολείου για να τους απευθύνει ένα τυπικό καλωσόρισμα. Όταν έρχεται η σειρά της δεσποινίδας Κλάρας, να τις χαιρετήσει, εκείνες ξεσπούν σε θερμά χειροκροτήματα εκδηλώνοντας έτσι το πόσο τους είχε λείψει όλο το καλοκαίρι. Ακόμα κι όταν εκείνη τους βάζει να γράψουν μια έκθεση για τις εμπειρίες τους από τις διακοπές, ενθουσιάζονται και σκέφτονται τι ακριβώς θα γράψουν.

2. Βρείτε στο κείμενο και σχολιάστε σημεία που φανερώνουν τη σχέση των μαθητριών μεταξύ τους, με το σχολείο και τους καθηγητές τους. Συγκρίνετε τα ευρήματα με τις δικές σας εμπειρίες και σχέσεις.

Οι σχέσεις των μαθητριών μεταξύ τους ήταν ποικίλες. Άλλες ήταν πολύ θερμές και άλλες μέτριες έως και ανταγωνιστικές. «Αγκαλιές, φιλιά, γέλια, φωνές και ψίθυροι, μικρά και μεγάλα μυστικά ...» είναι η φράση που φανερώνει την χαρά που νιώθουν όταν πρωτοσυναντώνται. Κάποιες από τις συμμαθήτριες ήταν πολύ δεμένες μεταξύ τους και επικοινωνούσαν κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, όπως φανερώνουν οι διάλογοι μεταξύ τους ή τα σχόλια της αφηγήτριας («Ει, τη σκούνηξε η Άλκη, χάζεψες;», «Η Αθηνά πήγε στην Κερασιά, στο σπίτι της γιαγιάς. Διάβαζε, έγραφε στις φίλες της ...»), ενώ άλλα κορίτσια στενοχωρήθηκαν που έμαθαν πως κάποιες φίλες τους δε θα είναι μαζί τους αυτή τη χρονιά ή επρόκειτο να μην έρθουν («Η Ποζέλι δε θα 'ρθει φέτος στο σχολείο ... Αντίο, Ποζελάκι...», «Παρ' ολίγο να μην έρθει ούτε η Μίνα»). Δεν έλειψαν, όμως, και οι δυσάρεστες συναντήσεις με κοπέλες που δεν τους ένωνε ιδιαίτερη συμπάθεια («Η Κική πήγε στη Μάνη ... Η φαντασμένη... Άντε να ξεχωρίσεις, όταν μιλάει, το ψέμα από την αλήθεια»). Η σχέση των κοριτσιών με το σχολείο δείχνει να είναι πολύ θερμή ειδικά την πρώτη μέρα. «Κι ήταν η πρώτη μέρα στο σχολείο πανηγύρι». Η αγάπη τους βασιζόταν, κυρίως στη μεγάλη συμπάθεια που έτρεφαν τα κορίτσια απέναντι στη δεσποινίδα Κλάρα. Ανάμεσά τους υπήρχε μια αμοιβαία σχέση συνεργασίας και σεβασμού, σε αντίθεση με αυτά που ένιωθαν για την αυστηρή διευθύντρια. Αυτά μαρτυρούν και τα λεγόμενα της συγγραφέως: «Όταν μπήκε στην τάξη η κυρία Ερασμία ... αναποκοκκινισμένες», «Μόλις απομακρύνθηκε η κυρία Διευθύντρια ... νόημα να σταματήσουν», «Καλές μου φίλες ... Καλώς όρισες, Μαριάννα...», «Η φαντασία του κειμένου ... με θέμα: Το καλοκαίρι μου», «Οι μαθήτριες ενθουσιάστηκαν», «Η δεσποινίς Κλάρα είχε διαλέξει Το θέμα!». Μάλιστα, η αγάπη που συνέδεε τα κορίτσια με τη δεσποινίδα Κλάρα τις έκανε να νιώθουν τύψεις για τις μαθητικές ατασθαλίες που είχαν κάνει, ώστε να θέλουν οπωσδήποτε να επανορθώσουν με καλύτερες επιδόσεις στα μαθήματα («Ήθελε να ξεπλύνει την περσινή ντροπή ... και θα της ζητούσε συγγνώμη»).

3. Ποιος αφηγηματικός τρόπος κυριαρχεί στο απόσπασμα και πώς επιδρά στον αναγνώστη η επιλογή αυτή;

Η αφήγηση στο συγκεκριμένο κείμενο είναι τριτοπρόσωπη με μηδενική εστίαση εκτός από κάποια σημεία όπου η παντογνώστρια αφηγήτρια και συγγραφέας επεμβαίνει με σχόλιο της όπως στην περίπτωση της απουσίας της συμμαθήτριάς της Ποζέλι (Αντίο, Ποζελάκι...). Η αφήγηση γίνεται μέσω διαλόγων που περιέχουν σκηνοθετικά στοιχεία.

Αυτός ο αφηγηματικός τρόπος αγγίζει τον αναγνώστη, γιατί του δίνει την ευκαιρία να φανταστεί το σκηνικό στο οποίο εκτυλίσσεται η ιστορία.

4. Βρείτε σημεία στα οποία η αφηγήτρια σχολιάζει πρόσωπα και πράγματα τα οποία δε θα μπορούσε λογικά να ξέρει. Πώς ονομάζεται αυτός ο τύπος του αφηγητή και ποιες δυνατότητες προσφέρει στην αφήγηση;

Μέσα στο κείμενο γίνονται σχόλια από την αφηγήτρια που λογικά δε θα μπορούσε να γνωρίζει, όπως στις περιπτώσεις της Αθηνούλας, που πέρασε το καλοκαίρι στη γιαγιά της, επειδή οι γονείς της πήγαν ταξίδι στην Ευρώπη όπως μας πληροφορεί η αφηγήτρια και όχι η ίδια η Αθηνά (Ο πατέρας της και η μηtriά της πήγαν πάλι στην Ευρώπη...), της Άλμπα, που δεν ομολογεί στις συμμαθήτριάς της την ερωτική εξομολόγηση του Αιμίλιου προς την ίδια κατά τις καλοκαιρινές διακοπές (Δεν τους είπε πως ο Αιμίλιος, ο αδερφός της Μαρίνας ... Τώρα τον σκέφτεται), της Ποζέλι, που είναι και τραγουδίστρια στη Μάντρα του Αττίκ (Η Ποζέλι δε θα 'ρθει ... πολύχρωμα λαμπιόνια). Ο αφηγητής ονομάζεται παντογνώστης και δίνει τη δυνατότητα της διευκόλυνσης του αναγνώστη σε σημεία που δεν ερμηνεύονται μέσω της λογικής ροής της εξιστόρησης καταστάσεων που διαδραματίζονται μπροστά στα μάτια του.